

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

СИЛАБУС

Психологія спілкування

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова навчальна дисципліна

(навчальна дисципліна обов'язкова/ вибіркова)

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	225 «Медична психологія»
кваліфікація освітня	магістр медичної психології
кваліфікація професійна	Лікар-психолог
освітньо-професійна програма	«Медична психологія»
форма навчання	денна
курс(и) та семестр(и) вивчення	III курс, 5 семестр
навчальної дисципліни	

УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри психіатрії,
наркології та медичної психології
Зав. кафедри _____ Андрій Скрипніков
Протокол від 19.01.2024 № 11

ДАНИ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові науково- педагогічного працівника, науковий ступінь, учене звання	д.мед.н., проф. Скрипніков Андрій Скрипніков д.мед.н., проф. Ісаков Рустам Ісроілович д.мед.н., проф. Герасименко Лариса Олександрівна
Профайл науково- педагогічного працівника	https://psychiatry.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380504050196 +380507562244
E-mail:	psychiatry@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://psychiatry.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні заняття (год.) – 36

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу за освітньою компонентою «Психологія спілкування» реалізується на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-documenti>).

Реалізація освітнього процесу в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії т.ін.) відбувається за допомогою технологій дистанційного навчання, зокрема лекції та практичні заняття проводяться з використанням платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom та ін.

Полтавський державний медичний університет є самостійним, незалежним і відповідальним вищим навчальним закладом у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору та розстановки кадрів у межах, установлених Законом України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1382613528661298#Text>).

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія спілкування» потребує: підготовки до практичних занять; виконання самостійної роботи відповідно до робочої програми навчальної дисципліни; опрацювання рекомендованої базової, допоміжної літератури, інформаційних ресурсів.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з силабусом навчальної дисципліни та тематичними планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Результатом підготовки до заняття має бути набуття здобувачами теоретичних знань практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами. Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів відповідно до Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf).

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю. Науково-педагогічний працівник обов'язково оцінює успішність кожного здобувача на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з використанням критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни, розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань студентів. Підсумковий модульний контроль здійснюється після вивчення програми модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати честь і гідність інших осіб; відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальними програмами та планами, освітньо-науковими програмами.

Здобувачі вищої освіти повинні бути присутніми на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами (пропущені заняття повинні бути відпрацьовані відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwZ2dvVlQ.pdf)).

Здобувачі вищої освіти повинні ефективно використовувати час навчальних занять для досягнення освітніх цілей; під час контрольних заходів не використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, методичні посібники), електронні (телефони, планшети), заборонені викладачем, відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/V7NzyqhQzHq53eACy2HYIG1IeuxV42DvO1Eq9tPA.pdf)).

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути зваженим, уважним. Заохочення чи стягнення можуть застосуватися до здобувачів вищої освіти, які сумлінно

виконують перераховані вимоги чи систематично порушують їх, відповідно до Положення про матеріальне заохочування за успіхи в навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/app/public/department-npr/docs_links/RmhZx0Lx1V0c6zZkg1mCkcW6omo3enMM4uB6C5bT.pdf).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вміння налагодити ефективно спілкування є надзвичайно важливим у сучасних умовах, на тлі зростання інтенсивності соціальних взаємодій. Чи це комунікація у великій компанії чи міжособистісне спілкування здатність знайти спільну мову і домовитися є базовою умовою успіху починання.

На етапі формування студента як майбутнього лікаря, важливим завданням, яке стоїть перед викладачами закладів вищої освіти МОЗ України, подати студенту не лише медичні знання, а й навчити спілкуватися з пацієнтом.

Навчальна дисципліна «Психологія спілкування» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії лікаря та пацієнта і надає можливість студентам не тільки оволодіти системою психологічних знань, а й забезпечує формування на цій основі психологічних вмінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню та осмисленню найбільш ефективних методів впливу на особистість хворого.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити:

- загальна психологія (знати закономірності психічної діяльності);
- філософія (знати теорії соціальної взаємодії);
- українська мова (знати вітчизняну ділову та професійну термінологію);
- англійська мова (знати міжнародну ділову та професійну термінологію);

Постреквізити:

Знання, уміння і навички, здобуті в процесі вивчення психології спілкування можуть бути використані для подальшого вивчення усіх без виключення фахових дисциплін в системі підготовки медичних психологів.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

– метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійних комунікативних знань, вмінь та навичок як складової професійної компетентності медичного психолога.

– основними завданнями навчальної дисципліни є сформувати у студентів знання базових категорій і понять психології спілкування, основних методів дослідження міжособистісної взаємодії; розкрити сутність ділового спілкування та особливостей спілкування і міжособистісної взаємодії у професійній та діяльності; сприяти оволодінню студентами вміннями та навичками побудови і ведення конструктивного комунікативного процесу у професійній діяльності та повсякденному житті.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральні, загальні, спеціальні)

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *інтегральна*:

здатність вирішувати типові та складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній діяльності медичного психолога із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних, психологічних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, фахово їх обґрунтовуючи аудиторії;

– *загальні*:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
5. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– *спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Здатність встановити психологічний контакт з хворим дорослого та дитячого віку.
2. Здатність провести співбесіду з тяжкохворими, хворими з больовим синдромом, хворими з природженими та набутими фізичними дефектами на засадах раціональної психотерапії.
3. Здатність застосовувати знання у вирішенні складних медико-психологічних ситуацій;
4. Здатність використовувати у професійному спілкуванні комунікативну компетентність;
5. Здатність до аналізу комунікативних проблем як джерела психогенних конфліктів.

Програмні результати навчання:

1. Мати ґрунтовні знання функціональних та адміністративних засад професійної діяльності, що передбачають постійний професійний розвиток, оновлення та інтеграцію знань, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
2. Володіння спеціалізованими концептуальними знаннями, що включають передові наукові здобутки у сфері охорони здоров'я, як основи фахової діяльності та професійного самовдосконалення.
3. Вміти отримувати й використовувати спеціалізовані концептуальні знання для майбутніх наукових здобутків у сфері охорони здоров'я, при проведенні досліджень, критичному осмисленні проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

4. Визначати принципи, тактику, характер та методики (інтервенції) психопрофілактики, психокорекції, психологічної реабілітації та психотерапії з урахуванням вікових, гендерних, культурних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів, зокрема тих, хто отримав психологічну травму внаслідок війни.

5. Розробляти моделі, стратегії, план дій щодо надання медико-психологічної допомоги. Інтерпретувати та прогнозувати вплив допомоги на перебіг хвороби/розладу з метою подальшої оптимізації програм.

6. Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

7. Здійснювати консультативну, освітню, корекційну та терапевтичну і профілактичну медико-психологічну допомогу комбатантам, членам їх сімей та постраждалим внаслідок стресових впливів воєнного часу.

8. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проектів у сфері медичної психології.

9. Розробляти та реалізовувати з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів наукові і прикладні проекти, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.

10. Здійснювати професійну діяльність у соціальній взаємодії заснованій на гуманістичних і етичних засадах.

11. Здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

12. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності.

14. Знаходити необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в професійній діяльності.

15. Зрозуміло представляти власні знання, висновки та аргументи з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

16. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками; організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

1. Види спілкування, форми і засоби комунікації.
2. Типи комунікацій (вербальні/невербальні, формальні/неформальні, горизонтальні /вертикальні).
3. Основи ефективного спілкування, комунікаційні бар'єри і способи їх подолання, техніки зниження емоційної напруги.
4. Принципи спілкування з колегами, хворими та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей.

вміти:

1. Запобігати виникненню ятрогеній і корегувати наслідки ятрогенних впливів;
2. Сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі;
3. Використовувати засоби психогієни, психопрофілактики та основні методи психотерапії у медичній практиці;
4. Формувати перше враження, створювати позитивний імідж у спілкуванні, мистецтво постановки питання та висловлення думки;
5. Ефективно здійснювати професійне спілкування: контакт, активне слухання, формулювання своєї позиції, аргументування, вираження емоцій;
6. Конструктивно критикувати та реагувати на критику, протистояти маніпуляціям та небажаному тиску інших.

Тематичний план лекцій за модулем із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Еволюція спілкування Питання: - історія соціальних комунікацій. - методи комунікативної психології. - перспективи розвитку комунікативної психології.	2
2.	Типи і види спілкування Питання: - класифікація комунікативної поведінки. - передумови розвитку комунікативної поведінки. - вербальні і невербальні комунікації.	2
3.	Транзактний аналіз Е. Берна Питання: - транзактного аналізу. - основні теоретичні постулати транзактного аналізу. - транзактний аналіз у практиці медичного психолога.	2
4.	Професійна етика спілкування Питання: - етика спілкування у медичному колективі. - етика комунікацій між медиками і пацієнтами. - комунікативна компетентність медика.	2

5.	Сімейне спілкування Питання: - типи сімейного спілкування. - конструктивні варіанти сімейного спілкування. - деструктивні варіанти сімейного спілкування.	2
6.	Гігієна спілкування Питання: - передумови професійного вигорання у працівників «допомагаючих» спеціальностей. - профілактика професійного вигорання. - комунікативні помилки як джерело ятрогеній.	2
Усього		12

Тематичний план практичних занять за модулем із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Структура комунікативної діяльності Питання: - зміст процесу спілкування. - рівні спілкування. - функції спілкування.	2
2	Інформаційний аспект спілкування Питання: - вербальна комунікація. - невербальна комунікація. - емотивна і конативна функції мовлення.	2
3	Спілкування і когнітивна діяльність Питання: - соціальна перцепція. - когнітивні помилки. - феномен каузальної атрибуції.	2
4	Транзактний аналіз Питання: - історія транзактного аналізу. - основні теоретичні постулати. - рольові взаємодії. - життєві сценарії.	2
5	Комунікативна компетентність Питання: - критерії комунікативної компетентності. - структура комунікативної компетентності. - розвиток комунікативної компетентності.	2
6	Нейропсихологія спілкування Питання: - нейроанатомія мовного апарату. - біологія комунікативної поведінки. - нейрогуморальні аспекти комунікативної поведінки.	2
7	Етика професійного спілкування Питання: - етичні моделі.	2

	- етика в медицині. - етичні проблеми в медицині.	
8	Ділове спілкування. Комунікативні навички Soft Skills. Питання: - норми ділового спілкування. - ділове спілкування у медицині. - сучасні тенденції ділового спілкування медиків.	2
9	Лідерство і конформізм Питання: - психологічні передумови лідерства. - психологія конформізму. - лідерські і конформні стратегії спілкування.	2
10	Самопрезентація у спілкуванні Питання: - техніки самопрезентації. - інструментальна функція самопрезентації. - помилки самопрезентації.	2
11	Комунікативні аспекти публічного виступу Питання: - планування публічних виступів. - техніки публічного виступу. - помилки публічного виступу.	2
12	Сімейні комунікації Питання: - типи сімейного спілкування. - конструктивні варіанти сімейного спілкування. - деструктивні варіанти сімейного спілкування.	2
13	Конфліктогенні стратегії у спілкуванні Питання: - класифікація конфліктів. - структура конфлікту. - стратегії виходу із конфліктних ситуацій.	2
14	Аб'юзивні стосунки. Питання: - визначення аб'юзивних стосунків. - варіанти аб'юзивних стосунків. - комунікативні стратегії подолання аб'юзивних стосунків.	2
15	Профілактика професійного вигорання Питання: - причини професійного вигорання. - клінічні варіанти професійного вигорання. - стратегії профілактики професійного вигорання.	2
16	Копінг стратегії у спілкуванні. Питання: - визначення копінг стратегій. - класифікація копінг стратегій. - розвиток комунікативних копінг стратегій.	2
17	Психогігієна спілкування Питання: - визначення та історія питання. - завдання психогігієнти спілкування. - кризові тенденції комунікативної поведінки.	2
18	ПМК	2
Усього		36

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість Годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	38
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
Разом		42

Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем:

1. Особливості спілкування у сучасному світі.
2. Роль медичного психолога у корекції комунікативних навичок.
4. Юридичні аспекти ділового спілкування у медицині.
5. Розвиток уявлень про комунікативну діяльність у психології.
6. Етичні проблеми спілкування у медичному середовищі.
7. Пізнавальна діяльність людини. і спілкування.
8. Психосемантичні аспекти спілкування.
9. Нейромедіатори і спілкування.
10. Дофамін і комунікативна діяльність.
11. Комунікативні конфлікти.
12. Ятрогенії.
13. Емпатія і спілкування.
14. Рефлексія і спілкування.
15. Цивілізаційні тенденції у комунікативній сфері.
16. Комунікативна гігієна в умовах війни.
17. Комунікативна компетентність і резильєнтність.
18. Психологічні аспекти повідомлення діагнозу.
19. Газлайтинг.
20. Каузальна атрибуція.
21. Стереотипізація і спілкування.
22. Когнітивні помилки і комунікативна діяльність.
23. Життєві сценарії у концепції Е. Берна.
24. Маніпулятивні технології у комунікативній діяльності.
25. Ефективна риторика.
26. Наративи.
27. Індивідуально-психологічні операції (ІПСО) в умовах війни.
28. Групові комунікативні ефекти.
29. Булінг і групове спілкування.
30. Вплив комунікативних факторів на стигматизацію.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

1. Сутність і природа спілкування.
2. Спілкування і діяльність.
3. Суспільна комунікація.
4. Міжособистісна комунікація.
5. Функції спілкування.
6. Перцепція і спілкування.
7. Інтерактивний компонент спілкування.
8. Методи дослідження комунікативних функцій.
9. Внутрішнє мовлення.
10. Діалогічне і монологічне мовлення.
11. Вислуховування.
12. Нереклексивне та рефлексивне вислуховування.
13. Джерела когнітивних помилок.
14. Роль когнітивних помилок у комунікативній діяльності.
15. Поза як елемент невербальної комунікації.
16. Жести як елемент невербальної комунікації.
17. Міміка як елемент невербальної комунікації.
18. Візуальний контакт в процесі комунікації.
19. Проблеми інтерпретації невербальної поведінки.
20. Акустичні техніки спілкування.
21. Соціальна перцепція.
22. Техніки формування першого враження в процесі спілкування.
23. Комунікативний ефект ореолу.
24. Комунікативний ефект новизни.
25. Комунікативний ефект стереотипізації.
26. Комунікативний ефект проекції.
27. Каузальна атрибуція.
28. Ефект трансферу.
29. Ефект контртрансферу.
30. Ефект катарсису у спілкуванні.
31. Імідж та самооцінка.
32. Асертивність та комунікативна поведінка.
33. Асертивні техніки.
34. Комунікативні бар'єри.
35. Вікові особливості спілкування.
36. Сором'язливість як комунікативний прийом.
37. Аутистичне мислення і комунікативна поведінка.
38. Аномія.
39. Акцентуації характеру і дефекти спілкування.
40. Психічна ригідність і комунікативна поведінка.
41. Вплив тривожності на комунікативну поведінку.
42. Комунікативна агресія.
43. Феномен тролінгу у віртуальному спілкуванні.
44. Види ділової комунікації.
45. Стратегії переговорного процесу.
46. Етапи переговорного процесу.
47. Комунікативна поведінка керівника.

48. Етика стосунків у виробничому колективі.
49. Психогігієна стосунків у виробничому колективі.
50. Емоційний компонент ділового спілкування.
51. Типи і види конфліктів.
52. Міжособистісні конфлікти.
53. Виробничі конфлікти.
54. Стратегії подолання конфліктів.
55. Профілактика конфліктів.
56. Критика і конструктивність.
57. Спонтанність і відкритість у спілкуванні.
58. Комунікативна компетентність.
59. Життєві сценарії у концепції Е. Берна.
60. Поведінкові ігрові моделі у концепції Е. Берна.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Самостійно вести спрямовану психологічну бесіду.
2. Скласти план медико-психологічного інтерв'ю.
3. Уміти побудувати концепцію медико-психологічного інтерв'ю.
4. Уміти оцінити комунікативну компетентність.
5. Проводити аналіз конструктивних і деструктивних тенденцій у спілкуванні.
6. Здійснювати комплексну етичну діагностику проблемних комунікативних ситуацій у медичній діяльності.
7. Діагностувати типи комунікативних конфліктів.
8. Здійснювати обстеження з метою діагностики проблем міжособистісного спілкування.
9. Обстежувати стан і розвиток емпатії у потенційного лікаря.
10. Уміти застосовувати методи невербальної комунікації у медико-психологічному інтерв'ю.
11. Застосовувати комунікативні методики профілактики професійного вигорання.
12. Складати план публічного виступу.
13. Діагностувати стан сімейного спілкування.
14. Вміти виявляти акцентуації характеру в контексті особливостей комунікативної поведінки.
15. Проводити комплексну діагностику причин ятрогеній.
16. Зробити план психотерапевтичної бесіди із використанням ефекту катарсису.
17. Уміти будувати стратегію стосунків із пацієнтом залежно від його характерологічних особливостей.
18. Володіти навичками професійної комунікативної психогігієни у медичній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після вивчення програми модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля. До підсумкового

контролю допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72 балів).

Студентам, які під час навчання з дисципліни мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії відповідності середнього балу поточної успішності результатам складання ПМК

Середній бал поточної успішності	Відповідність балам за ПМК	Традиційна оцінка
4,5	72	5
4,55	73	
4,6	74	
4,65	74	
4,7	75	
4,75	76	
4,8	77	
4,85	78	
4,9	78	
4,95	79	
5	80	

Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми контролю:

- усне опитування;
- письмове тестування з використанням тестів II рівня;
- вирішення ситуаційних задач II рівня.

Максимальна кількість балів підсумковою контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач набрав не менше 50 балів з 80.

Система поточного та підсумкового оцінювання

Викладач обов'язково оцінює успішність кожного здобувача на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з використанням затверджених цикловою методичною комісією критеріїв оцінювання, розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи студента як під час підготовки до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після поточного заняття, яке передую

підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих балу);

б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка становить 2 бали. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність під час вивчення модуля складає 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати здобувач при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, складає 72 бали.

Викладач, який веде групу, протягом наступного дня після складання підсумкового модульного контролю розраховує загальну кількість балів за модуль:

а) сума балів поточної успішності;

б) бали підсумкового модульного контролю.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

– за джерелом інформації та формування умінь і навичок: вербальні, наочні та практичні.

– в залежності від основних дидактичних завдань: отримання нових знань, формування вмінь та навичок, перевірки й оцінки знань, а також

– усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;

– бліц-опитування;

– дискусії з проблемних ситуацій;

– реферативні виступи;

– тестування в письмовій формі;

– виконання письмових завдань тощо.

Результат самостійної позааудиторної роботи студента відтворюється у формі представлення стендових доповідей або захисту реферативних робіт.

Форми та методи оцінювання

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань і умінь, сформованих компетентностей вимогам освітньої програми і здійснюються з метою визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей та відповідних результатів навчання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю, дотримання правил академічної доброчесності.

Підсумкове оцінювання результатів навчання з дисципліни здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання.

Оцінювання поточних результатів навчання

Оцінювання поточної навчальної діяльності проводиться науково-педагогічними працівниками під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль проводиться у формі *усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, письмового контролю, письмового та програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.*

Підсумковий модульний контроль (ПМК) – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних завдань на останньому занятті.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія спілкування».
2. Тематичні плани лекційних та практичних занять з дисципліни.
3. Завдання для самостійної роботи студентів.
4. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів.
5. Тестові завдання з дисципліни II рівня.
6. Ситуаційні задачі з дисципліни II рівня.
7. Навчальний атлас експериментальних методів дослідження психічної діяльності людини.
8. Навчальні фільми.

Рекомендована література

Базова:

1. Ждан В.М. Основи медичної психології: навчально-методичний посібник / В.М. Ждан, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Г.Т. Сонник, М.О. Денеко. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. – 255с.
2. Спіріна І.Д. Медична психологія: державний національний підручник / І.Д. Спіріна, І.С. Вітенко, О.К. Напреенко та ін. – Дніпропетровськ: ЧП «Ліра» ЛТД, 2012. – 444 с.
3. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навчальний посібник. : НФаУ, 2011. – 132 с.
4. Фабер А., Мазліш Е. Мистецтво спілкування з дітьми. Вдома та в школі. Країна мрій. 2012. – 240 с.
5. Чабан О.С. Медична психологія. Еталони практичних навичок / О.С. Чабан, О.О. Хаустова, В.Ю. Омелянович // «Магнолія 2023», 2023. 360 с.

Допоміжна:

1. Скрипніков А.М. Ментальне здоров'я населення Полтавської області: колективна монографія / за ред. А. М. Скрипнікова, Л. О. Герасименко. – Полтава: ПП «Астроя», 2023. – 190 с.
2. Партико Н. В. Психологія конфліктів Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 132 с.
3. Цимбалюк В., Стеблюк В., Друзь О. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни: теорія і практика: монографія: монографія. Київ: Медицина, 2021. 256 с.
4. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури. – 2004.
5. Максименко С.Д. Психологія особистості. – К., 2008. – 389 с.
6. Скібська Л. І. Конфліктологія: навчальний посібник / Л. І. Скібська. / К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 384 с.
7. Максименко С.Д. Теоретичні засади психології особистості: генеза нужди Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка у 5-ти томах. – Т. 1. – К., 2005.
8. Філоненко М. Психологія спілкування. Навчальний посібник / К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
9. Партико Н. В. Психологія конфліктів Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 132 с.

Інформаційні ресурси

Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
 National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>
 The Cochrane Collaboration The Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>
 National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)
<https://www.nice.org.uk/>
 The National Health and Medical Research Council (NHMRC)
<https://www.nhmrc.gov.au>
 Royal College of Physicians <https://www.rcplondon.ac.uk/>
 AMA (American Medical Association) <https://www.ama-assn.org/>

Розробник (розробники): д.мед.н, професор закладу вищої освіти Андрій Скрипніков, д.мед.н., професор закладу вищої освіти Рустам Ісаков, д.мед.н., професор закладу вищої освіти Лариса Герасименко